

Ellen Forbes (voorzitter)
info@asdouderamstel.nl
www.asdouderamstel.nl

Ouder-Amstel, 17 juni 2017

College van b&w
Gemeente Ouder-Amstel
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Betreft: Reacties op de Concept Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018-2022

Geacht college,

Graag maakt de adviesraad allereerst complimenten voor het goed geschreven en heldere stuk. Hieronder volgen de opmerkingen naar aanleiding van het conceptbeleidsplan.

Er bestaat reeds enige jaren ervaring met schuldhulpverlening in de gemeente. Helaas zijn hierover geen gegevens beschreven in het beleidsplan. Advies is om het stuk te voorzien van relevante gegevens. Bijvoorbeeld het aantal gevallen per jaar en een getalsmatige evaluatie van de effectiviteit van het tot nu toe gevoerde beleid, liefst uitgesplitst naar ernst en/of manier van aanpak van de problemen.

Inleiding:

Heel erg positief dat er rekening wordt gehouden met de impact van schuldproblematiek binnen gezinnen op de kinderen! Dit voorkomt niet alleen intergenerationele overdracht, maar ook psychosociale problemen bij de betrokken kinderen. Bespaart de gemeente op die manier ook geld op termijn.

We juichen de integrale aanpak toe en het is daarnaast belangrijk om realistisch te blijven: veel gezinnen zitten in dusdanige problemen dat ze het zonder extra steun niet gaan redden.

Onder 1.4

Het hebben van schulden kan participatie belemmeren, maar kan schuldhulpverlening ook ingezet worden als faciliterende of motiverende factor om de participatie te bevorderen?

Zijn er procedures afgesproken en bij iedereen bekend t.a.v. het signaleren en melden van schuldproblemen?

Onder 1.5

De genoemde mentale problemen zijn typische executieve functieproblemen. De executieve functies zijn nodig om tot doelgericht gedrag te komen (zoals het organiseren en plannen van je financiën). Dat wordt hierdoor dus belemmerd.

"Vaak wordt dit gedrag onterecht bestempeld als ongemotiveerd." Motivatie speelt echter wel degelijk een hele belangrijke rol: namelijk demotivering als gevolg van machteloosheid en hopeloosheid. Dit heeft tot gevolg dat schuldenaren het gevoel van controle en beheersing over

hun problemen kwijtraken, wat zich vervolgens over andere leefgebieden verspreidt. Het is zeer belangrijk om door ondersteuning en herstructureren van de financiën de schuldenaar weer het gevoel van controle terug te geven. Zonder dat competentiegevoel is de kans op recidivering groot. Graag jullie reactie.

Het volgen van het ZONMw-project is een waardevol idee. In het algemeen is het waardevol om gebruik te maken van evidence-based best practices. Hoe en wanneer worden eventuele leerpunten uit dat onderzoek in het beleid in Ouder-Amstel geïmplementeerd?

Het inloopsprekuren komen te vervallen. Nu moet je een afspraak maken. Werpt dit geen drempel op? In het kader van eigen regie is het misschien mogelijk dat burgers van tevoren een digitale Quick Scan uitvoeren, wetende dat niet iedereen een PC tot zijn/haar beschikking heeft. Schulden komen in alle lagen van de bevolking voor. Waar moeten inwoners van OA naartoe voor het inloopsprekuren? Voorkomen moet worden dat de bereikbaarheid een drempel vormt.

Onder 1.6

In de nota wordt nauwelijks melding gemaakt van ouderen met financiële problemen. Deze groep zal niet snel aankloppen bij de gemeente. Onder hen is veel stille armoede. Dit is niet gelijk aan schulden. Wel wordt een beroep gedaan op de Ouderenbonden om de schuldenproblematiek bij ouderen op te lossen. Ouderen zijn geen speerpunt in de nota. Er is waarschijnlijk een overzicht van aantallen en leeftijden. Over hoeveel inwoners gaat het in de Gemeente?

Er wordt niets gezegd in de nota over ZZPers, terwijl ook hier vaak sprake is van financiële problemen. Kan hierover iets gezegd worden in de nota?

Adviesgesprek: Voor wie zijn het maatwerk en meldingsadvies (naar wie gaat de melding)? Wat gebeurt er vervolgens?

"In essentie geldt dat men tevreden is over de uitvoering van de schuldhulpverlening binnen de gemeente Ouder-Amstel." Wie is men? De raad? In hoeverre zijn de betrokkenen (schuldenaars) zelf tevreden? Is hier informatie over?

Onder 2.2.2

"Maar het hanteren van uitsluitingsgronden bij toelating tot een schuldregeling is in strijd met de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit in tegenstelling tot het hanteren van weigeringsgronden." Dit stuk is onduidelijk. Wat is hier de boodschap/conclusie?

Onder 2.2.3

"Een regelmatig voorkomend probleem is dat mensen niet goed geïnformeerd zijn." Dit is een heel belangrijk punt om ervoor te zorgen dat schuldenaars tijdig hun weg weten te vinden naar de gemeente. Hoe wordt dit verbeterd? Krijgen schuldenaars bij het adviesgesprek schriftelijke informatie, die tevens mondeling wordt toegelicht? Er is regelmatig sprake van laaggeletterden of personen die slecht Nederlands spreken/begrijpen.

Onder 2.2.6

In de nota wordt niets gezegd over privacy. Op welke wijze is deze gewaarborgd, bijvoorbeeld bij meldingen in Multisignaal? Hoe werkt een dergelijke melding en hoe is de privacy gewaarborgd? Bij de aanpak via MaDi is de privacy ogenschijnlijk niet gewaarborgd.

Onder 3.1

"In Ouder-Amstel gaan we de komende jaren kijken wat we nog meer kunnen doen om de schuldhulpverlening zo toegankelijk mogelijk te maken." Hierbij is vooral ook het aanpakken van het taboe en ook de toegang tot heldere informatie over de schuldhulpverlening heel belangrijk. Wat zijn hier de concrete ideeën/plannen?

Onder 3.2.1

"Zullen er in samenwerking met de scholen voorlichtingsactiviteiten georganiseerd worden in de week van het geld." Een goed initiatief, maar eigenlijk zou hier op scholen meer structureel en frequent aandacht aan besteed moeten worden bijvoorbeeld in het kader van het vak 'burgerschapsvorming'. Dit is mede belangrijk om intergenerationele overdracht tegen te gaan. Ook zouden scholen voorlichtingsbijeenkomsten kunnen organiseren voor ouders over verstandig financieel opvoeden (zakgeld, kleedgeld, e.d.).

Wat is de rol van jongerenwerk in de signalering van schuldenproblematiek? Wat houdt de brugfunctie meer concreet in?

Onder 3.2.2

Wie/welke organisatie voert de voorzieningencheck uit? Worden daarbij de mogelijkheden uit het declaratiefonds (uitputtend) meegenomen? Is het de intentie om de het voorzieningenpakket in het declaratiefonds aan te passen dan wel uit te breiden t.b.v. de schuldenproblematiek?

Er is een 'Regeling Tegemoetkoming Meerkosten Medische Gronden'. Deze regeling zou gebruikt kunnen worden om in bepaalde gevallen schuldenproblematiek te verlichten. Doet de gemeente OA hier iets mee en is deze regeling bekend bij schuldhulpverleners?

Onder 3.2.3

De Adviesraad is unaniem positief over 'Vroeg Eropaf'.

- 'Vroeg Eropaf' lijkt een zeer veelbelovende aanpak, los van de vraag in welk deel van de gemeente zich schuldenproblemen voordoen. Waarom zou men moeten aansluiten bij de Diemense aanpak omdat de problemen meer voorkomen in Duivendrecht? Deze redenering lijkt (op deze manier weergegeven) niet logisch.
- Gemeente Diemen maakt gebruik van MaDi voor de schuldhulpverlening, Uithoorn neemt het concept over en Ouder-Amstel wil ook aansluiten. Is hier sprake van een harde aanpak? De werkwijze staat enigszins haaks op de uitgangspunten van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Crediteuren kunnen wanbetalers melden bij MaDi en zij stappen op de wanbetaler af en er start veelal een integraal traject. De Adviesraad vraagt zich af of het niet beter is om eerst te informeren wat er aan de hand is zonder dat er gelijk een schuldhulpverlener wordt ingeschakeld.

Onder 3.2.4

De budgetcursus lijkt meer een preventieve maatregel of voor lichte gevallen, die het potentieel hebben om met wat training hun zaken zelf op orde te krijgen. Het is bovendien niet op maat. Blijkt ergens uit dat dit voldoende effectief is?

"Er zijn relatief veel mensen die in de problemen komen doordat ze geen belastingaangifte doen, de belastingen niet op orde hebben of onterecht wel of geen toeslagen ontvangen. Deze mensen kunnen zolang dit niet op orde is geen schuldhulpverleningstraject beginnen en het beschermingsbewind kan te zwaar zijn." Hier is niet duidelijk waarom mensen geen schuldhulpverleningstraject in kunnen gaan wanneer er problemen zijn met de belastingen. Hier is toch ook gewoon sprake van schuldenproblematiek? Wat maakt deze (grote) groep anders?

"Voorgesteld wordt om een structurelere oplossing voor het probleem met de belastingen te zoeken. Hiertoe zal een kosten-baten analyse gemaakt worden. Verschillende mogelijkheden zullen onderzocht worden." Dit klinkt nogal vrijblijvend voor een veel voorkomend en ernstig probleem. Waarom het onderscheid met andere vormen/oorzaken van schuldproblematiek? Het zou nuttig zijn om hier te vermelden welke mogelijkheden onderzocht zullen worden, niet slechts één voorbeeld.

Onder 3.3

Sturingsinformatie: Kan er ook informatie verzameld worden over de oorzaken voor de schuldproblemen en eventueel over factoren die tot slagen of mislukken van een aanpak hebben geleid? Deze ervaringskennis kan zeer waardevol zijn naar de toekomst toe. Men zou bijvoorbeeld de hulpverlener en cliënt(en) onafhankelijk van elkaar een vragenlijst laten invullen (anoniem) over wat wel en niet werkte in de aanpak.

Onder 3.4

Op een van de laatste pagina's van de concept nota staat een overzicht van het budget met een onderverdeling. De hoogte van het budget lijkt niet in overeenstemming te zijn met de ambities in de nota. Cijfers van aantallen ontbreken.

Om verschillende redenen kunnen burgers die in een traject van schuldhulpverlening zitten afhaken. Ga er vanuit dat alles wordt gedaan om afhaken te voorkomen, daarentegen hebben burgers zelf de regie en kunnen besluiten te stoppen. Is er een vangnet binnen de Gemeente voor deze mensen. Worden ze aan hun lot overgelaten. Vallen ze dan in de Bed&Brood regeling gelijk de vluchtelingen?

Hoe zit het met de kosten van het beschermingsbewind? Uit een ander stuk zou blijken dat de gemeente OA deze kosten niet voor zijn rekening neemt in tegenstelling tot Uithoorn. Roept dit geen (enorme) extra drempel op voor schuldenaars om aan schuldhulpverlening mee te doen? Hoe is dit geregeld?

De adviesraad ziet uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de adviesraad Sociaal Domein Ouder-Amstel

Ellen Forbes, voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Forbes', with a long horizontal stroke underneath.